

LAKIALOITE 11/2008 vp

Laki työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Kuntien palveluksessa on noin 7 800 koulunkäyntiavustajaa, joiden työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät yleensä koulujen kesälomien ajaksi. Samassa tilanteessa voivat olla päiväkotien työntekijät sekä tuntiopettajana työväenopistossa, lasten ja nuorten kuvataidekoulussa ym. sellaisessa oppilaitoksessa toimivat, joiden toiminta noudattaa pitkälti koulujen lukukausiaikojä.

Tällä hetkellä edellä mainitun kaltaisessa tilanteessa olevat henkilöt ovat hyvin epätasa-arvoisessa asemassa muihin palkansaajiin nähden. Heillä ei käytännössä ole tuloja kesän aikana, sillä he eivät saa palkkatuloa ja toisaalta heiltä evätään myös työttömyyspäiväraha katsottaessa, että työsuhde on koulujen kesälomien aikana ns. lepäävä työsuhde. Näiden työntekijäryhmien tasa-arvoisen aseman ja toimeentulon turvaamiseksi on lainsäädäntöä syytä muuttaa.

Työnteon keskeytyessä määräajaksi on työnantajalla pääsääntöisesti oikeus taloudellisista tai tuotannollisista syistä lomauttaa työntekijät. Lomautetuilla työntekijöillä on oikeus työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyyspäivärahaan lomautuksen ajalta huolimatta siitä, että työntekijöillä ja viranhaltijoilla on toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde. Vakuutusosoikeus on kuitenkin katsottu, että lomautuksesta huolimatta hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen työsopimuksessa sovitun palkanmaksun ja työnteon keskeyttämisen ajalta silloin, kun palkanmaksun keskeytyminen johtuu ensisijaisesti työsopimuksessa

sovitusta työaikajärjestelystä eikä lomautuksesta.

Tosiasiallisesti työsopimukseen perustuvassa työn ja palkanmaksun keskeytyksessä on kyse samanlaisesta kokoaikaisesta, työn tilapäisestä lakkaamisesta johtuvasta työnteon keskeytyksestä kuin työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa kokoaikaisessa lomautuksessakin. Erona on vain se, että työnantaja etukäteen tietää, ettei työtä ole toiminnan luonteesta johtuen tarjolla koko kalenterivuoden ajan. Käytännössä kyseessä on siis taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtuva työnteon ja palkanmaksun kokoaikainen keskeytys.

Voimassa oleva työttömyysturvalaki tunnistaa sinänsä myös yritystoiminnan kausiluontoisuuden. Työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan yritystoimintaa harjoittavalla henkilöllä voi olla oikeus yritystoiminnan keskeytyksen tai lakkaamisen perusteella työttömyysetuuteen, mikäli yritystoimintaa on luonnonolosuhteista johtuen pidettävä kausiluontoisena.

Palkansaajan kannalta tilanne on ongelmallinen ja epätasa-arvoinen. Myös eduskunta otti kantaa edellä kuvatun kaltaisten sopimusmääräysten yleistymiseen käsitellessään (TyVM 4/2005 vp) vuonna 2004 annettua valtioneuvoston selontekoa työelämästä (VNS 4/2004 vp) pitäen niitä huolestuttavana ilmiönä ja vaatien samalla tilanteen korjaamista.

Työttömyysturvalakia tulee tarkistaa siten, että työntekijällä ja viranhaltijalla on oikeus

työttömyysturvalain tarkoittamalla tavalla työttömyysturvaetuuteen siinä tapauksessa, että työnteko ja palkanmaksu ovat työsopimuksessa tai virkamääräyksessä olevan ehdon perusteella keskeytyneet lomautukseen rinnastettavalla tavalla, jos keskeytys on johtunut työnantajan toi-

minnan kausiluontoisuudesta ja kysymys on vuosittain toistuvasta tapahtumasta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 3 luvun 5 §:n 3 kohta seuraavasti:

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

1 §

Työtön työnhakija

—————
Työttömänä pidetään henkilöä, joka ei ole työsuhteessa tai päätoimisesti työllistynyt yrittäjänä tai omassa työssä. Työttömänä pidetään lisäksi kokoaikaisesti lomautettua, lomautettuun henkilöön työnantajan toiminnan kausiluontoisuuden vuoksi rinnastettavaa työntekijää sekä jäljempänä 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua henkilöä. Työnhakijana pidetään työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmään työnhakijaksi rekisteröityä henkilöä, joka on pitänyt työhakemuksensa työvoimatoimistossa voimassa siten kuin julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetään ja joka on ilmoittanut työvoimatoimistolle työtarjouksia ja muita yhteydenottoja varten postiosoitteensa ja mahdolliset muut yhteystie-

tonsa, joiden avulla hänet voidaan viivytyksettä tavoittaa.

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

5 §

Työ- tai virkasuhteesta johtuvat rajoitukset

Työttömyysetuuteen ei ole oikeutta työnhakijalla:

—————
3) sellaisen vapaan ajalta, joka perustuu lain tai työ- tai virkaehtosopimuksen mukaiseen muuhun kuin lomautukseen tai siihen työnantajan toiminnan kausiluontoisuuden vuoksi rinnastuvaan vapaaseen taikka osa-aikaistamiseen perustuvaan työajan lyhentämiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 2008

Jukka Gustafsson /sd
Tarja Filatov /sd
Jutta Urpilainen /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Erkki Tuomioja /sd
Antti Kalliomäki /sd
Jouko Skinnari /sd
Matti Ahde /sd
Satu Taiveaho /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Antti Vuolanne /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Tero Rönni /sd
Pia Viitanen /sd
Eero Heinäluoma /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd

Lauri Kähkönen /sd
Heli Paasio /sd
Tuula Pelttonen /sd
Tommy Tabermann /sd
Katja Taimela /sd
Pauliina Viitamies /sd
Krista Kiuru /sd
Ilkka Kantola /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Sirpa Paatero /sd
Tuula Väättäinen /sd
Anneli Kiljunen /sd
Jacob Söderman /sd
Esa Lahtela /sd
Reijo Laitinen /sd
Saara Karhu /sd
Marko Asell /sd
Sinikka Hurskainen /sd